

Frivillige ringmærkere, CES Nordre Klapper, 2. maj 2024. Foto: Rika Pydde.

Overvågningsprogrammet Constant Effort Sites (CES) – under Statens Naturhistoriske Museum

Af Amanda Johannisson, Tom S. Romdal, Jesper J Madsen, Anders Tøttrup og Kasper Thorup

I 2024 fortsatte ringmærkningen på landets CES-lokaliteter, et overvågningsprojekt som drives af Statens Naturhistoriske Museum i samarbejde med Danmarks Ringmærkeforening. De ældste lokaliteter, Brabrand Sø ved Århus og Nordre Klapper ved København, der begge startede den standardiserede ringmærkning i 2006, er fortsat aktive. Lokaliteten Rungstedlund i Nordsjælland gennemførte sit tredje aktive år, og for andet år foregik CES-mærkningen i Skagen ved Skarvsøen.

To nye pilotlokaliteter tilsluttede sig projektet; Søbo Løkker og Neble Lyngvej. Søbo Løkker på Fyn er opstået på initiativ fra ringmærker Jon E. Stenz, og ringmærkningen foregik både i Jons egen have og noget af det omkringliggende krat- og overdrevsområde ved Jordløse Bakker. Lokaliteten er dermed den første i det danske CES-materiale, der inddrager habitattypen 'Have'. Neble Lyngvej i Boeslunde blev igangsat af ringmærker Søren Klarskov Pedersen, der i mange år har ringmærket fugle på sin landejendom og nu ville deltage i CES-projektet. Lokaliteten er dermed den første i det danske CES-materiale, der inddrager lokalitetstypen 'Landbrug'.

Flere lokaliteter kunne berette om et usædvanligt vådt år, hvor flere steder var plaget af oversvømmede netbaner langt ind i foråret. Brabrand Sø ved Århus måtte aflyse første besøg i maj, da det ikke var muligt at tilgå fangstnettene. Også i Haulund ved Ribe var ringmærkerne plaget af meget vand, som gjorde netbanerne svært tilgængelige og formodentligt også påvirkede fangsttotalerne. 2024 var i Haulund så våd, at ringmærkerne blev nødt til at efterlade et par lukkede net ved slutningen af sæsonen som ikke kunne tilgås, indtil vandstanden havde lagt sig. Det blev af disse årsager besluttet, at Haulund lukker. Lokaliteten har været aktiv i fem sæsoner, og har dermed bidraget med værdifulde data til CES-projektet. Der arbejdes derimod på, at der i de kommende år afprøves en ny pilotlokalitet med koordinatoren Kurt Bredal Christensen i spidsen.

CES-sæsonen i 2024 bød på i alt 3300 fangster fordelt på 10 lokaliteter, hvilket var 4 fangster mere end i 2023, hvor der blev fanget 2996 fordelt på 8 lokaliteter. Fangster omfatter nymærkninger og aflæsninger af allerede ringmærkede fugle. Fangsterne var fordelt på 59

Første Mursejler fanget under CES overvågningsprogrammet, CES Brabrand Sø, 10. juni 2024. Foto: Henning Ettrup.

arter (tabel 1), herunder 5 ikke-spurvefuglearter; Gøg (1), Isfugl (5), Mursejler (1), Stor Flagspætte (19) og Vandrikse (1). De hyppigste arter for sæsonen i 2024 var Rørsanger (367) efterfulgt af Solsort (276), Gransanger (276) og Munk (275). Det er nyt at Solsort er blandt de allermest talrige fugle i fangsterne, og det skyldes ikke mindst den nyere lokalitet Rungstedlund, som fanger mange Solsorte. Tre nye arter for projektet blev fanget i 2024; Brabrand Sø fangede Flodsanger og Mursejler, og Skarvsøen fangede en Buskrørsanger.

I 2024 sæsonen deltog mindst 57 ringmærkere og hjælpere i CES-projektet i Danmark. Der blev gennemført formidling for elever, studerende og den brede offentlighed på flere lokaliteter. Interessen for at kunne opleve ringmærkning og fuglene helt tæt på er tilta-

gende, hvilket særligt kan ses i den stigende interesse fra bl.a. DOFs Ørneklubben, der i 2024 var på besøg ved tre lokaliteter.

En stor tak skal lyde til alle de lokale CES-koordinаторer; Henning Ettrup (Brabrand Sø), Kurt Bredal Christensen (Haulund), Michael Højgaard Hansen (Lunget), Søren Klarskov Pedersen (Nebler Lyngvej), Amanda Johannisson (Nordre Klapper), Signe A. M. Andersen og Philip Elbek (Rungstedlund), Simon Christiansen (Skarvsøen), Peter Teglhøj (Sydfyns Erhvervsforsøle), Jon E. Stenz (Søbo Løkker) og Tage Leegaard (Tømmerby Fjord). Uden jeres utrættelige indsats var det ikke muligt at gennemføre et så omfattende overvågningsprojekt af vores almindelige ynglefugle. Også mange tak til de mange frivillige ringmærkere og hjælpere, der støtter op om jeres lokale ringmærkning.

Læs mere om CES-projektet samt metoden, og læs den fulde årsrapport for 2024 på www.rc.ku.dk/overvaagning/constant-effort-site-ces/. Her findes bl.a. beskrivelser af årets gang for hver lokalitet, gennemgang af øvrige aktiviteter på lokaliteterne og demografiske indekser for de tre hyppigste arter. En analyse af det danske CES-materiale siden projektets start i 2006 er under udarbejdelse.

På www.ringmaerkning.dk findes CES-bloggen, som vedligeholdes af Danmarks Ringmærkerforening, hvor man løbende kan følge med i fangsterne på flere af lokaliteterne, samt tidligere udgivelser af årsrapporteringen af CES i Fugleåret.

Har du lyst til at tage del i CES-projektet som frivillig ringmærker? Så tag kontakt til Ringmærkningsadministrationen på Statens Naturhistoriske Museum (ringing@snm.ku.dk).

Aktive CES-lokaliteter i Danmark 2024, inkl. pilotlokaliteter.

Tabel 1. Antal fangster for hver af de 10 CES-lokaliteter fordelt på arter.

	Brabrand Sø	Haulund	Lunget	Neble Lyngvej	Nordre Klapper	Rungstedlund	Skarvsøen	Sydfyns EF	Sobo Løkker	Tømmerby	Total
	Århus	Ribe	Ørbæk	Boestunde	København	Rungsted Kyst	Skagen	Svendborg	Haarby	Vesløs	
Vandrikse							1				1
Gøg										1	1
Mursejler	1										1
Isfugl							1			4	5
Stor Flagspætte			5		6	6			2		19
Landsvale							1			1	2
Skovpiber					15						15
Engpiber					3						3
Hvid Vipstjert										1	1
Gærdesmutte	9	20	18	20	11	32		12	11	1	134
Jernspurv	3	9	5	44		5		18	15		99
Rødhals	4	14	10	1	2	40	2	31	2		106
Nattergal			1		1					1	3
Blåhals, Sydlig										11	11
Rødstjert			9	11	4	6		5	6	1	42
Solsort	8	4	36	56	9	88	4	25	46		276
Sangdrossel		4	3	1		12	1	5	4		30
Vindrossel						1					1
Flodsanger	1										1
Sivsanger	55						1			51	107
Buskrørsanger							1				1
Kærsanger	12	17	2	5			4	6	1	21	68
Rørsanger	37		2				157			171	367
Gulbug		1	1		1				12	1	16
Gærdesanger	3	1	6	24	20	2	24	4	10	28	122
Tornsanger	4			27	5		23	8	21	29	117
Havesanger	1	8	13	6	10		4	13	9	2	66
Munk	3	17	34	55	11	29	19	63	39	5	275
Skovsanger			1								1
Gransanger	34	32	31	32	41	8	19	47	16	16	276
Løvsanger	8	1	2	7	96	1	23	8	2	14	162
Fuglekonge							1	1			2
Grå Fluesnapper			2								2
Broget Fluesnapper						1					1
Skægmejse	9									65	74
Halemejse			4		5				5	1	15
Sumpmejse			12			2		2	8		24
Fyrremejse		1									1
Topmejse							1				1
Sortmejse							2			1	3
Blåmejse	31	12	17	35	16	11	13	14	17	28	194
Musvit	4	15	19	57	43	36		19	17	8	218
Spætmejse			4			3					7
Træløber				2	2	7		1	1		13
Korttået Træløber	1		6		1	1					9
Pungmejse										1	1
Rødrygget Tornskade					2				6		8
Skovskade	1				2						3
Husskade					2						2
Stær										1	1
Skovspurv				52					6	6	64
Bogfinke		1	5	3	1	4	5	4	6		29
Grønirisk	1			21				1	5	8	36
Stillits					1						1
Gråsiken	2						3			2	7
Dompap	1	7	9	3				6	2		28
Kernebider		2									2
Gulspurv			2	4				3	12	1	22
Rørspurv	38		2		3		13			147	203
Sum	271	166	261	466	313	295	323	296	281	628	3300
Antal arter	24	18	28	21	26	20	23	22	26	30	59